

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5C/8/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516200196
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Szárazová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2018:8516200196.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa, sudkyňou JUDr. Miriam Szárazovou, v spore žalobcu: Q. P., nar. X.X.XXXX, bytom Q. 5, J. Q., zastúpený splnomocneným zástupcom: E. E., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom A. XX, J. Q., proti žalovanému: Q. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, J. Q. v konaní o určenie vlastníckeho práva takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamieťa.

II. Žalovanému priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť žalobca, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou na tunajší súd dňa 22.1.2016 domáhal určenia, že nehnuteľností v kat. území J. Q. parcela KN C č. 4266/81 o výmere 443 m², druh pozemku TTP, parcela KN C 4266/177 o výmere 17 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria a stavba - záhradná chatka so súpisným číslom XXXX postavená na parcele KN C č. 4266/177 sú vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Zároveň žiadal vydať predbežné opatrenie z dôvodu hroziaceho prevodu predmetných nehnuteľností na tretiu osobu a to, aby súd nariadil žalovanému nescudziť sporné nehnuteľností, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

2. Žalobu dôvodil tým, že žalovaný je v katastri nehnuteľnosti zapísaný ako vlastník pozemku a stavby v záhradkárskej osade kat. územia J. Q., a to parcely č. 4266/81 a parcely č. 4266/177 vedené na LV č. XXXX ako aj parcely č. 4266/81 o výmere 443 m² a záhradnej chaty súpisné číslo XXXX, pričom tieto nehnuteľnosti užíval a hospodáril na nich výlučne žalobca, ktoré však neformálne daroval v prospech svojho jediného syna - žalovaného, a to z toho dôvodu, že žalovaný ako jediný syn žalobcu by nehnuteľnosti zdedil po smrti žalobcu. Žalovaný s týmto súhlasil a neformálny dar od otca - žalobcu prijal. Pokiaľ sa týka pozemkov žalovaný tieto nikdy neužíval, nikdy ich neobhospodaroval a kúpnu cenu za neho uhradil žalobca. Taktiež žalobca podpísal za žalovaného kúpnu zmluvu čo spôsobuje v tejto časti jej neplatnosť. Zároveň žalobca tvrdil, že týmto svojim konaním zastieral iný právny úkon, ktorý najlepšie zodpovedá úprave darovania. Žalobca bezplatne prenechal nehnuteľnosti a žalovaný ich prijal. Moment prenechania pozemku vyjadril žalobca podpisom kúpnej zmluvy za žalovaného a moment prijatia možno vyvodit' konkludentne zo správania žalovaného, ktoré smeruje k predaju tohto majetku teda stavia sa jednoznačne do polohy vlastníka. Žalobca ďalej uviedol, že nedostatkom tejto skutočnosti je, že ide o nehnuteľnosť a občiansky zákonník vyžaduje pri darovaní písomnú formu, ktorá nebola zachovaná, preto pred rozhodnutím súdu o určení vlastníckeho práva poukazuje na tzv. neformálne darovanie, ktoré je medzi blízkymi osobami viac menej bežné. Pokiaľ sa týka záhradnej chatky žalobca uviedol, že túto postavil a jej výstavbu realizoval výlučne sám. Všetky dokumenty dal pripraviť v mene svojho

syna (žalovaného) ako stavebníka a následne za neho v prípade potreby podpisoval. Žalobca teda vec vytvoril a bezplatne ju prenechal žalovanému, čo žalovaný prijal. Medzi žalobcom a žalovaným sa však začali vzťahy zhoršovať, a to od času keď žalovaný odišiel z domu študovať na vysokú školu a neskôr si založil rodinu v Košiciach. Vzťahy sa vyhrotili po tom ako manželka žalobcu R. P. bola hospitalizovaná v nemocnici v T. T. a po prepustení si vyžadovala 24 hodinovú opateru. V tom čase žalovaný začal vyvíjať neúmerné rôzne vplyvy a psychické tlaky na žalobcu, vyčítal mu zlý zdravotný stav matky (manželky žalobcu), vyhrážal sa mu políciou, nadával mu. V decembri 2015 sa mu vyhrážal a zároveň mu pri tom oznámil, že ide predať chatu aj s pozemkom a skutočne aj podal inzerát. Žalobcovi nikdy nešlo o to, aby bol nutne vlastníkom chaty a pozemku v záhradkárskej osade, jedine o čo mu išlo bolo, aby ju mohol užívať k spokojnosti svojej a svojej rodiny. V tomto duchu konal, avšak nepredpokladal, že jeho syn sa mu odcudzí a bude ho schopný obrať o jediné potešenie. Ďalej uviedol, že žalovaný si vlastníctvo predmetných nehnuteľností nezaslúži, keďže vo vzťahu k osobe vďaka, ktorej figuruje ako vlastník koná v rozpore s dobrými mravmi. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby súd vyhovel návrhu na vydanie predbežného opatrenia ako aj na určenie, že sporné nehnuteľnosti sú vo vlastníctve žalobcu.

3. Okresný súd Stará Ľubovňa uznesením zo dňa 27.1.2016 návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.2.2019.

4. Dňa 12.4.2016 podal vo veci vyjadrenie žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu v ktorom uviedol, že žalobca vo svojom žalobnom návrhu bližšie neuvádza, o ktoré konkrétne ustanovenia hmotného a procesného práva opiera svoj návrh, pričom sám potvrdzuje, že žalovaný je vlastníkom sporných nehnuteľností, ktoré nadobudol kúpou a výstavbou do svojho výlučného vlastníctva. Žalobca sa nikdy nestal vlastníkom uvedených nehnuteľností a preto ako vlastník nemohol tieto nehnuteľnosti žalovanému darovať. Žalobca nebol ako kupujúca strana účastníkom kúpnej zmluvy na kúpu sporných nehnuteľností a v žiadnom prípade zo strany účastníkov konania medzi sebou nedošlo k simulovanému úkonu z kúpnej zmluvy, ktorým by mal byť zastretý dissimulovaný úkon z darovacej zmluvy medzi inými účastníkmi. Žalobca pri procese uzatvárania kúpnej zmluvy v mene žalovaného vedel o aký právny úkon ide a aké sú jeho právne dôsledky. Nie je pravdivé tvrdenie žalobcu, že všetko financoval zo svojich prostriedkov, keďže kúpnu cenu za žalobcu uhradila jeho matka R. P. a aj výstavba záhradnej chatky sa uskutočnila najmä z prostriedkov rodičov žalovaného v rámci ich BSM. Žalovaný ďalej namietal aj nedostatok naliehavého právneho záujmu na určenie vlastníckeho práva. Ďalej poukázal na ust. § 123 Občianskeho zákonníka a uviedol, že bol nútený domáhať sa na žalobcovi vydania kľúčov od záhradnej chatky, keďže žalobca toto v rozpore s uvedeným zákonným ustanovením odmietal. Samoučelné tvrdenia žalobcu o neformálnej darovacej zmluve sú vyvrátené listinnými dôkazmi preukazujúcimi nadobudnutie sporných nehnuteľností žalovaným. Vzťahy medzi účastníkmi konania sa zhoršili z dôvodu, že žalobca po tom ako bola jeho manželka a matka žalovaného hospitalizovaná - operovaná v Banskej Bystrici a následne bola prepustená do domáceho a ambulantného liečenia, od kedy býva u svojej rodiny v P., bola bez starostlivosti žalobcu ako jej manžela o jej osobu. Žalobca odmietol včas a riadne vydať ťažko chorej matke žalovaného jej osobné veci z ich spoločného bytu, kde následne žalovaný podal podnet na políciu. Ďalej žalobca tajil matke žalovaného, že má pridelené ZŤP pomôcky a úmyselne jej ich doma zadržieval. Dňa 26.3.2016 žalobca nedovolil žalovanému odniesť z bytu osobné veci, ktoré mu patrili ani osobné veci matky žalovaného. Podľa názoru žalovaného snahou žalobcu je zrejme získať majetok syna manželky len pre seba. Žalovaný nárok žalobcu neuznáva a žiada, aby súd po vykonanom dokazovaní žalobu v plnom rozsahu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania. Zároveň vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Stará Ľubovňa s poukazom na § 105 ods. 1 OSP vzhľadom na tú skutočnosť, že na konanie vo veci je miestne príslušný súd všeobecný žalovaného v obvode, ktorého má žalovaný trvalé bydlisko, ktorým je Okresný súd Michalovce.

5. Uznesením sp. zn. 5C/8/2016 zo dňa 24.5.2016 súd zamietol žalovaného námietku miestnej nepríslušnosti na konanie vo veci. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.6.2016.

6. V priebehu súdneho konania žalovaný previedol kúpnu zmluvou sporné nehnuteľnosti na Q. C. a v dôsledku tejto právnej skutočnosti na návrh žalobcu súd uznesením zo dňa 4.4.2018 pripustil, aby namiesto doterajšieho žalovaného E.. H. P. vstúpil do konania ako žalovaný Q. C..

7. Žalobca v priebehu konania trval na podanej žalobe i na dôvodoch v nej uvedených. Uviedol, že sporné nehnuteľností záhradku i záhradnú chatu užíval so svojou manželkou, platil za ne všetky poplatky a so synom sa dohodol tak, že nehnuteľností budú napísané na jeho meno, aby nebol následne problém pri

dedičskom konaní, resp. pri spisovaní darovacej zmluvy. Na všetkých listinách týkajúcich sa sporných nehnuteľností nie je podpis jeho syna (pôvodne žalovaného), ale je tam podpis žalobcu. Poprel, aby mu pôdne žalovaný - syn poskytol finančnú výpomoc pri výstavbe chatky, navyše mu dlhuje sumu 650.000,- Sk, ktoré mu požičal v roku 2007 o čom sa vedie i súdne konanie na Okresnom súde v Michalovciach. Ďalej uviedol, že jeho syn ho v poslednom období psychicky deptal, ponižoval. Žalobca mal záujem dohodnúť sa so svojim synom, navrhol mu zriadiť zmluvu o zriadení vecného bremena, avšak tento ju odmietol podpísať. Záhradu s chatou predal a žalobca nevie ako sa dostať k svojim veciam. Žalobca žiadal, aby súd rozhodol v jeho prospech a mohol záhradu užívať do smrti.

8. Pôvodne žalovaný E.. H. P. na pojednávaní uviedol, že záhradná chata bola vybudovaná aj za jeho súčinnosti a pomoci a poskytol žalobcovi financie, o čom predložil dôkaz - prehlásenie jeho manželky E. P., že v období od roku 2004 do roku 2015 poskytol H. P. svojmu otcovi Q. P. za stavbu chatky a údržbu záhradky postupne vo viacerých čiastkach spoločne sumu viac ako 2.000,- eur. Ďalej uviedol, že v posledných dvoch, resp. troch rokoch platí i daň za sporné nehnuteľnosti. Pôvodne žalovaný H. P. uviedol, že on je vlastníkom sporných nehnuteľností a žalobca pomáhal jemu a dobrovoľne. Záhradná chata sa stavala postupne nie jednorázovo, pričom v minulosti nebolo potrebné, aby mala pridelené súpisné číslo až následne bola vypracovaná projektová dokumentácia a jeho otec žalobca sa ponúkol a zabezpečil všetky formálne náležitosti, pričom poplatky mu následne preplatil na jeho výzvu. Pokiaľ sa týka podpisov na zmluvách pôvodne žalovaný uviedol, že dal žalobcovi splnomocnenie, aby ho podpisoval v jeho mene. Splnomocnenie bolo dané určite ústne, avšak sa už nepamätá či bolo dané aj písomne.

Na základe vykonaného dokazovania (oboznámením sa s predloženými s listinnými dôkazmi a výsluchom strán sporu) súd za podstatné skutkové považuje:

9. Pôvodný žalovaný E.. H. P. bol vedený ako výlučný vlastník nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX kat. územia J. Q. parcely registra C evidované na katastrálnej mape, parcelné číslo 4266/81 trvale trávne porasty o výmere 443 m², parcely číslo 4266/177 zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m² ako i záhradnej chatky postavenej na parcele číslo 4266/177 s prideleným súpisným číslom XXXX, a to na základe rozhodnutia č. 1257/85 - PF/Má, rozhodnutie č. 2621/2012 POaS o určení súpisného čísla zo dňa 7.11.2012 - Z 1188/12 - 51/13, rozhodnutia č. 2006/01752MV o schválení vykonania projektu pozemkových úprav v záhradkárskej osade zo dňa 18.12.2006 - Z1691/06, kúpna zmluva LS1/04 zo dňa 28.12.2016 - 1178/06. Pôvodný žalovaný E.. H. P. na základe kúpnej zmluvy previedol uvedené nehnuteľnosti na Q. C., bytom E. XX, J. Q. a vklad bol povolený rozhodnutím o povolení kúpnej zmluvy V - 997/2017 zo dňa 26.6.2017 - 977/2017.

10. Súd má preukázané, že pred zápisom sporných nehnuteľností do katastra nehnuteľností v prospech pôvodne žalovaného E.. H. P. sporné nehnuteľnosti užíval a obhospodaroval jeho otec žalobca Q. P. so svojou manželkou ako člen Záhradkárskej osady H. P. v J. Q.. Užívanie sporných nehnuteľností má súd žalobcom preukázané čestnými vyhláseniami E. R. (č.l. 7), R. T. (č.l. 113) a E. U. (č.l. 115).

11. Nespornou skutočnosťou medzi stranami sporu je i to, že na listinách, a to kúpnej zmluve uzatvorenej medzi predávajúcimi 1. E. P., 2. D. B., 3. L. C. a kupujúcimi v 1. a 124. rade kde pôvodný žalovaný H. P. vystupuje v 69. rade podpísal jeho otec - žalobca. Taktiež nespornou skutočnosťou je i to, že ďalšie listinné dokumenty súvisiace s vznikom vlastníckeho práva k záhradnej chatke v prospech pôvodne žalovaného, podpísal žalobca. Pôvodne žalovaný na pojednávaní dňa 29.5.2017 uviedol, že dal ústne splnomocnenie na podpisovanie potrebných listín žalobcovi, čo žalobca v konaní nerozporoval.

12. Nespornou skutočnosťou vyplývajúcou z výpovede žalobcu a pôvodne žalovaného je i to, že ich vzájomné vzťahy sú vážne narušené, prebieha medzi nimi niekoľko súdnych sporov na Okresnom súde v Michalovciach i Okresnom súde v Poprade, ako aj na Okresnom súde v Starej Ľubovni.

Zistený skutkový stav súd podriadil pod tieto zákonné ustanovenia:

13. Podľa § 80 písm. c) OSP účinného do 30.6.2016, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

14. Podľa § 137 CSP Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny

záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu.

15. Podľa § 470 ods. 1, 2 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

16. Podľa § 1 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), úprava občianskoprávných vzťahov prispieva k napĺňaniu občianskych práv a slobôd, najmä ochrany osobnosti a nedotknuteľnosti vlastníctva.

17. Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

18. Podľa § 34 OZ právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

19. Podľa § 35 ods. 1 OZ prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejavovať

20. Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný

21. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

22. Podľa § 40 ods. 1, 3 OZ ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

23. Podľa § 41a ods. 2 OZ ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Neplatnosti takého právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči účastníkovi, ktorý ho považoval za nezastretý.

24. Podľa § 46 ods. 1, 2 OZ písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov. Pre uzavretie zmluvy písomnou formou stačí, ak dôjde k písomnému návrhu a k jeho písomnému prijatiu. Ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľností, musia byť prejavy účastníkov na tej istej listine.

25. Podľa § 47 ods. 1, 2 OZ ak zákon ustanovuje, že k zmluve je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, je zmluva účinná týmto rozhodnutím. Ak sa do troch rokov od uzavretia zmluvy nepodal návrh na rozhodnutie podľa odseku 1, platí, že účastníci od zmluvy odstúpili.

26. Podľa § 132 ods. 1, 2 OZ vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom. Ak sa vlastníctvo nadobúda rozhodnutím štátneho orgánu, nadobúda sa vlastníctvo dňom v ňom určeným, a ak určený nie je, dňom právoplatnosti rozhodnutia.

27. Podľa § 628 ods. 1, 2 OZ darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma. Darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť, a pri hnutelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní.

28. Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len katastrálny zákon) kataster nehnuteľností (ďalej len „kataster“) je geometrické určenie, súpis a popis nehnuteľností. Súčasťou katastra sú údaje o právach k týmto nehnuteľnostiam, a to o vlastníckom práve, záložnom práve, vecnom bremene, o predkupnom práve, ak má mať účinky vecného práva, ako aj o právach vyplývajúcich zo správy majetku štátu, zo správy majetku obcí, zo

správy majetku vyšších územných celkov, o nájomných právach k pozemkom, ak nájomné práva trvajú alebo majú trvať najmenej päť rokov (ďalej len „právo k nehnuteľnosti“).

29. Podľa § 28 ods. 1, 2, 3 katastrálneho zákona práva k nehnuteľnostiam zo zmlúv uvedené v § 1 ods. 1 sa zapisujú do katastra vkladom, ak tento zákon neustanovuje inak. Práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1 vznikajú, menia sa alebo zanikajú vkladom do katastra, ak tento zákon neustanovuje inak. Právne účinky vkladu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia okresného úradu o jeho povolení.

30. Podľa § 46 ods. 1, 2 katastrálneho zákona ako vlastníka alebo inú oprávnenú osobu zapíše okresný úrad do katastra osobu uvedenú vo verejnej listine alebo v inej listine, ak sa inou verejnou listinou alebo inou listinou nepreukáže, že vlastníkom alebo inou oprávnenou osobou je iná osoba. Stavba sa do katastra zapíše, ak je ohraničená obvodovými stenami a strešnou konštrukciou. Pri zápise stavby do katastra sa ako vlastníka zapíše osoba uvedená v listine podľa osobitného predpisu, ak sa inou verejnou listinou alebo inou listinou nepreukáže, že vlastníkom alebo inou oprávnenou osobou je iná osoba. Ak ide o stavbu, ktorej sa neurčuje súpisné číslo, ako vlastníka sa zapíše osoba uvedená v kolaudačnom rozhodnutí alebo osoba, ktorá je v oznámení stavebného úradu uvedená ako osoba, ktorá stavbu ohlásila, ak sa inou verejnou listinou alebo inou listinou nepreukáže, že vlastníkom je iná osoba.

Právna teória, rozhodovacia prax:

31. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 CSP (predtým § 80 písm. c/ O.s.p.) musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996). Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúcej k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši, t.j. odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 6. decembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 31/2011).

32. Vecnou legitimitáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný) (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. 11. 2011, č. k. III. ÚS 517/2011-9). Súd sa v konaní musí zaoberať a posudzovať vecnú legitimitáciu účastníkov, tak na strane žalobcu, ako aj na strane žalovaného. Kto je účastníkom konania, určuje právo procesné. Naproti tomu vecnú legitimitáciu vymedzuje výlučne právo hmotné. Nedostatok vecnej legitimitácie znamená, že niekto, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotného práva alebo o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnej povinnosti, nie je nositeľom hmotného práva alebo hmotnej povinnosti, o ktoré v konaní ide. Či ide o nedostatok vecnej legitimitácie sa ukáže vždy v samostatnom konaní.

33. Zastieraný právny úkon. Pokiaľ právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a k sú splnené všetky jeho náležitosti (§ 41a ods. 2 veda prvá OZ) Z uvedeného potom vyplýva, že ak má byť určitým právnym úkonom urobený len „naoko“ (tzv. simulovaný právny úkon) zastieraný iný právny úkon (tzv. disimulovaný právny úkon), je simulovaný právny úkon neplatný z dôvodu nedostatku skutočnej vôle konajúcich subjektov urobiť tento úkon. V takých prípadoch platí zastieraný právny úkon; podmienkou ale je, že zastieraný právny úkon zodpovedá vôli subjektov a že spĺňa náležitosti požadované zákonom pre jeho platnosť. Pokiaľ by bol sám zastieraný

právní úkon nedovolený (priečil by sa zákonu), bol by tiež neplatný (§ 39 OZ) - vid. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. marca 2011 sp. zn. 3Cdo 144/2010.

34. Taktiež v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 101/2001 je uvedený: „V rozsudku ze dne 10. 5. 2000, sp. zn. 22 Cdo 102/99, publikovaném v Soudních rozhledech č. 8/2000 totiž vyslovil závěr, který dopadá i na tuto věc, že pokud účastníci uzavřeli simulovanou písemnou kupní smlouvu ohledně nemovitosti, kterou chtěli zastřít darování této nemovitosti, není disimulovaná darovací smlouva platná, pokud nebyla uzavřena písemně a z jejího znění není zřejmé, že šlo o darování . V odůvodnění tohoto rozsudku se pak uvádí, že je třeba vycházet ze znění ObčZ, účinného v době uzavření předmětné smlouvy, tedy ze znění účinného do 31. 12. 1991. Podle § 46 odst. 1 ObčZ smlouvy o převodech nemovitostí, jakož i jiné smlouvy, pro něž to vyžaduje zákon nebo dohoda účastníků, musí mít písemnou formu. Nebyl-li právní úkon učiněn ve formě, kterou vyžaduje zákon nebo dohoda účastníků, je neplatný (§ 40 odst. 1 ObčZ). Smlouva je uzavřena, jakmile se účastníci shodnou na jejím obsahu (§ 44 ObčZ). Požadavek písemné formy smlouvy je splněn, pokud jsou v písemném projevu vůle účastníků vyjádřeny podstatné složky jejich projevu vůle. Podstatné náležitosti, tvořící obsah smlouvy o převodu nemovitosti, musí být proto vyjádřeny v písemné formě; ústní ujednání, týkající se podstatných náležitostí, nejsou součástí smlouvy, pro kterou je předepsána písemná forma. Uzavírají-li účastníci darovací smlouvu ohledně nemovitosti, musí být skutečnost, že jde o darování, vyjádřena v písemné formě; jinak darovací smlouva platně nevznikne. Proto v případě, že účastníci uzavřeli simulovanou písemnou kupní smlouvu ohledně nemovitosti, kterou chtěli zastřít darování této nemovitosti, není darovací smlouva platná, pokud nebyla uzavřena písemně a z jejího znění není zřejmé, že šlo o darování . V daném případě ze smlouvy ze dne 10. 3. 1988 rozhodně neplyne, že by úmyslem účastníků byl bezúplatný převod nemovitostí, tj. uzavření darovací smlouvy, a tak závěr odvolacího soudu, že takováto smlouva byla v písemné formě v souladu se skutečnou vůlí účastníků uzavřena, není správný.“

35. Vytvorenie novej veci. Pri nadobúdaní vlastníctva k novovytvorenej veci treba za jej vlastníka považovať toho, kto ju vytvoril, ak zo zmluvy nevyplýva, že vec bola vytváraná od počiatku pre iného. Pri postavení novej stavby sa predpokladá, že vlastníkom je stavebník, teda ten, kto vec stavia na základe stavebných predpisov. Stavebník sa zapíše do katastra nehnuteľností za vlastníka novej stavby v zmysle § 46 ods. 3 a 7 Katastrálneho zákona, ak sa nepreukáže niečo iné. Vlastníctvo k novej stavbe zo strany inej osoby sa môže pritom preukázať buď zmluvou o dielo, prípadne inou zmluvou. Takáto zmluva však nemá charakter titulu nadobudnutia vlastníctva, ale je len dokladom, že daná stavba od počiatku zhotoviteľom (stavebníkom) bola realizovaná pre objednávateľa, resp., inú osobu (Veľký komentár k Občianskemu zákonníku I, § 1-450, Števček a spol., § 132 OZ str. 870).

Súd dospel k záveru:

36. Žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, tvrdiac, že tieto neformálne daroval v prospech svojho syna - pôvodne žalovaného, a to simuláciou kúpnej zmluvy, ktorou zastieral darovaciu zmluvu. Pôvodne žalovaný - syn žalobcu sa začal neskôr správať voči žalobcovi v rozpore s dobrými mravmi a podľa názoru žalobcu si nezaslúži vlastníctvo predmetných vecí, keďže sa voči nemu ako k osobe, vďaka ktorej figuruje ako vlastník správa v rozpore s dobrými mravmi. Podanou žalobou sa žalobca nedomáha vrátenia daru podľa § 630 OZ, ale určenia vlastníckeho práva.

37. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca nikdy nebol vlastníkom sporných nehnuteľností. K parcele KN C č. 4266/81 a KN C č. 4266/177 (záhrade) bol žalobca členom záhradkárskej osady H. P. v J. Q.. Teda žalobca nemohol darovať pôvodne žalovanému nehnuteľnosti, keď nikdy nebol ich vlastníkom. V tomto smere súd sa stotožňuje s argumentáciou žalovaného a poukazuje na zásadu „nemo plus iuris transfere potest, quam ipse habet“ čo znamená, že nikto nemôže na iného previesť viac práv ako sám má. Žalobca teda v spore nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva , keďže vlastníkom sporných nehnuteľností nikdy nebol a vlastnícke právo mu k sporným nehnuteľnostiam nikdy nevzniklo a teda nemá ani naliehavý právny záujem na takomto určení.

38. Vo vzťahu k záhradnej chatke žalobca argumentoval, že ju vytvoril, čím mu vzniklo vlastnícke právo. Tu súd poukazuje na vyššie citované ustanovenie § 46 katastrálneho zákona, ako aj na § 132 OZ. Žalobca v priebehu konania svoje vlastníctvo k stavbe -záhradnej chatke hodnoverným a relevantným dôkazom nepreukázal. Teda i v tomto prípade platí už vyššie uvedené, že žalobca nemohol darovať spornú nehnuteľnosť, keďže ju nikdy nevlastnil.

39. Právna úprava nepozná pojem neformálne darovanie nehnuteľnosti, tak ako to označil žalobca v žalobe. V ustanovení § 628 ods. 3 OZ ako aj v ustanovení § 46 ods. 1 OZ je jasne zakotvená povinnosť písomnej formy pri zmluve o prevode nehnuteľností resp. darovaní nehnuteľností. Nedodržanie písomnej formy pri prevode nehnuteľnosti spôsobuje absolútnu neplatnosť takéhoto prevodu. Čiže i z tohto dôvodu by súd žalobe nemohol vyhovieť, v prípade ak by sa preukázalo, že žalobca bol vlastníkom sporných nehnuteľností.

40. Vzhľadom na uvedené súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol takto:

41. Podľa § 255 CSP ods. 1 súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

43. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

45. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 255 CSP, nakoľko žalovaný bol v spore plne úspešný súd mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V súlade s § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech rozhodnutie bolo vydané. Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.